

Författarhörna

Lärohandledningarna

Ingvar Lundberg, Barbro Westlund

Ingvar Lundberg (1934–2012) var professor i psykologi och vårt lands främste läsforskare. Under flera decennier forskade han om läsprocessen och läs- och skrivsvårigheter.

Ingvar var medförfattare till ABC-klubbens lärohandledning för åk 1.

Barbro Westlund – fil.dr och läroutbildare vid Stockholms universitet. På Natur & Kultur har hon bl a skrivit boken *Att undervisa i läsförståelse*.

Barbro är medförfattare till ABC-klubbens lärohandledning för åk 2 och åk 3.

Språkstödjande lärohandledningarna

Sara Persson

Sara Persson är grundskollärare i svenska och svenska som andraspråk samt förstelärare med inriktning på formativ bedömning. Hon föreläser och skriver i bloggen *Hjärtat hos @frksaraperson* om nyanlända elevers lärande, flerspråkighet samt läs- och skrivundervisning i åk 1–6.

Arbetsböckerna och Lärohandledningarna

Ingela Felth Sjölund, Pia Hed Andersson

Pia Hed Andersson och Ingela Felth Sjölund – båda lågstadie- och speciallärare med lång yrkeserfarenhet och specialkompetens i läs- och skrivinläring, dyslexi och tal- och språkutveckling.

Ingela och Pia är författare till ABC-klubbens arbetsböcker och lärohandledning för åk 1–3.

Arbetsbok och Lärohandledning FK

Maria Rydkvist

Maria Rydkvist – förskollärare och grundskollärare med specialkompetens inom läs- och skrivinläring. Hon arbetar på Björkestaskolan i Nykvarn där hon leder och strukturerar skolans arbete med läs- och skrivinläring i förskoleklass och årskurs 1. Björkestaskolan har erhållit Bertil Hults pris för sitt arbete med att ge alla barn en god läs- och skrivutveckling.

Läseböckerna

Mats Wänblad

Mats Wänblad – författare och översättare. Han har bl a skrivit om fotbollstjejen Lovisa och böckerna om Bolibompa-draken. Han är även medförfattare till Hjärnkontoret-böckerna och böckerna om Familjen Monsteresson.

Mats är författare till läseböckerna i ABC-klubben.

Något av det mest spännande som finns är att få vara med om när ett barn knäcker skriftens hemliga kod.

Motivation för att knäcka koden

av Mats Wänblad, författare till läseböckerna

Jag lärde mig själv att läsa i ett försök att bevisa att det där med läsning bara var båg. Ännu ett sätt för vuxenvärlden att lura oss barn. Så jag satte mig framför teven när det var textade program med svenskt tal och jämförde talet med texten för att avslöja bluffen. Till min förvåning insåg jag plötsligt att jag låg före talet och visste vad de skulle säga i förväg.

Det här var ett ovanligt sätt att knäcka läskoden, men en sak hade jag gemensamt med alla andra nybörjarläsare – det krävs motivation. Man måste vilja veta vad det står för att lära sig läsa. Och ett barn motiveras inte av framtida nytta.

När jag fick frågan om jag ville skriva den skönlitterära delen av ett läsmaterial blev jag smickrad, så klart. Men hur gör man? Hur motiverar man nybörjarläsare att hela tiden ta nästa steg i sin läsutveckling?

Jo, med bra berättelser. Om man hela tiden vill veta vad som ska hända härnäst, ja, då finns ju motivationen där. Så det fick bli min uppgift i utvecklandet av det här materialet – att göra mitt bästa för att locka fram läslusten. Till min glädje bad redaktörerna om en berättelse med mycket fantasi. Det gjorde det hela enklare, för jag ville skriva om några vanliga barn i ganska vanliga familjer i en ganska vanlig skola – och sedan föra in något fantastiskt, något övernaturligt. Det var så den magiska kulan föddes.

Men för att motivationen skulle fungera krävdes mer än så. Varje kapitel måste berätta en egen historia i den stora, varje kapitel måste ge sin egen belöning för läsaren. Och den valuta belöningen betalas ut i är känslor.

Om man tar en huvudperson och utsätter den för situationer som väcker känslor, så känner läsaren precis de känslorna. Förutsatt att man byggt upp berättelsen på rätt sätt, givetvis. Och att den känns sann, det vill säga att vi tror på personernas känslor och handlingar. Då kan vi känna igen oss och skratta, gråta eller rysa. Det är läsarens belöning för sin möda.

En bra berättelse ger massvis av sådana möjligheter. Dessutom ger den outtömliga möjligheter till diskussion. Om historien fungerar kommer allt det här gratis. Man kan helt enkelt inte skriva en bra berättelse som inte väcker tankar och frågor om moral, vänskap, lojalitet, kärlek – ja, livet. Jag hoppas att jag har lyckats med det. I så fall har jag fått min belöning för mödan. För hur man sedan kan arbeta vidare utifrån texterna är lärohandledningen en närmast uteslutande källa. Pia och Ingela (författare till arbetsboken och lärohandledningen) vet vad de talar om, och det är en ynnest att ha varit med att utveckla ett material tillsammans med dem.

Men sedan är det naturligtvis, till syvende og sidst, du som ska göra det, kära lärare. Och du gör det på ditt vis, precis som vi har gjort. För jag är säker på att du kan ditt yrke lika bra som vi andra i den långa kedja av engagerade människor som försökt lägga en hållbar grund för ditt arbete.

Minns att det är du som får den slutgiltiga belöningen. Det är du som får vara med när eleverna knäcker läskoden.

